

BL

Drie miniaturen

HERMAN COENEN

Koele plek

Een vis, bijna doorzichtig, in het heldere water. Hij laat geen schaduw na op de stenen beneden. Zacht, onopvallend zijn zijn wendingen. Geen rimpeling in het oppervlak boven hem. Daarentegen tekenen zich donkere rondingen af op de bodem, verschijnen, verschuiven, glijden over elkaar en maken zich moeiteloos weer los van elkaar. Waar is hun oorsprong? Zoekend met mijn ogen ontdek ik een nauwelijks zichtbaar draaiend punt in de waterspiegel, een minieme kolk. Als in een streling beweegt hij zich kalmpjes naar de kleine dam van keien toe, waar het water zich een doorgang zoekt naar een lager stuk bedding. Een eindje voor de dam verdwijnt hij. Ook de donkere cirkel beneden verdwijnt. Maar twee, drie andere duiken op uit het zand, benaderen elkaar, verwijderen zich. Ze hebben lichtende randen, als bij een zonsverduistering.

Daar, weer een vis. En daar nog een.

Geven ze boodschappen? Ze zijn het zelf. En ze hoeven niet te worden vertaald. Zoals ook de kolkjes niet, die vreemde wezens die verdwijnen, oplossen in dat wat ze altijd al waren – even snel als ze ontstaan. Zonder ophef. Water van het water.

Broertje, broertje, oom en tante, neefje, nicht

En opeens zaten we daar, bijna met z'n allen, te ratelen en te tikken met lepeltjes over de gedraaide stelen van lepeltjes, met lepeltjes op tafel, met messen op lepeltjes op tafel. Jij, opeens in je element, rook je kans, hier bij die gekke familie van je. Je drie nichten zagen het wel zitten. Ook je zoon, nu twaalf en cool, deed meteen mee, gefascineerd, geamuseerd. En even, vijf minuten lang, klepperden we die hele berg van ernst die ons ons hele leven lang al achtervolgde en zich soms voor altijd over ieder heen leek te hebben gelegd – onwrikbaar en, wat nog het ergste was: vanzelfsprekend, alsof het zo moest – ja, dat hele massief van zwaarte trilden wij met ons kleine, vastberaden ritmisch concert, miniemer dan ketelmuziek, ver van harmonie en fanfare, ineens zomaar los, aan splinters, tot het als een wolk van lichtgevende stofdeeltjes boven de tafel hing te deinen, zich daar vermengend met de kleurige slierten van verhalen die al dat hele uur omhoog waren gedreven, verhalen van vermetele jongensintriges, de zelf gegraven schuilkelder van opa in de oorlog, jouw bunker in de spoordijk voor ons huis, mijn hut in de duinbossen op een ver eiland, en dan de jongste met zijn slim bijeengegaard kapitaal.

Het hing daar allemaal ons heen te dansen en vermenigvuldigde zich alleen nog maar, tot alles op was.

Tijd. Weer gaan.

Intussen moet hij, om wie het ongezegd deze hele voorjaarsavond ging, in zijn stille hoek wild uit hebben mee gerateld, getikt en gebonkt op de tafels die daar in grote getale moeten zijn.

'Dis-moi que je rêve'

Dat je huilen moest en lachen tegelijk. Dat je geen weerstand meer wilde bieden, je niet meer wilde verzetten, en helemaal vanzelf meegaan, vanzelf meeglijden in alles wat niet kon en toch gedaan werd, wat gewoon gebeurde alsof al het andere niet bestond, de overwegingen niet, de omzichtigheid niet, de regels niet, niet de geboden en verboden.

Nee, daar in dat licht dat je zag vanuit het donker waar je zat, daar vond het plaats. En je moest huilen en lachen tegelijk, om wat niet kon, wat jij nooit gedurfd zou hebben en wat nu gebeurde, voor je eigen ogen, in je eigen bijzijn, dank zij het donker waarin je niets hoefde, je op niets werd aangesproken, alleen kijken, toezien en met je hart, dat ongemerkt meer en meer geopend werd, beamen. Toestemmen.

Meegaan in die stroom. Meegaan, zo ver dat je die oergoedheid weer in jezelf begon te voelen die geen grenzen ziet, geen bezwaren, geen onmogelijkheden en onverenigbaarheden, maar waarin je doet wat je doet als je de warmte, de ontroering, de aandrang voelt. Je zou iedereen willen omarmen en loopt met lichte voeten het zaaltje uit, door het gangetje met de affiches, de straat op waar je je fiets van het slot haalt en de koele avond in zweeft als was je de café-dienster die in haar mooiste witte jurk danst op het vioolconcert van Beethoven, zweeft als was je tegelijk ook de verrukte ziel van de jongen die toekijkt en die de mensen 'zwakbe-gaafd' noemen, maar die zich nooit meer, nooit meer op zal laten sluiten.